

զօրաւոր լինելու համար և ազգեցիկ կերպիւ կատարելու համար իւր սուրբ պաշտօնն . . . : Կուգեմ որ զօրաւոր լինի այն, թէպէտ երբեմն վնասուի անտի սակաւ ինչ ձեւ խոնարհ ծառայի և պաշտօնակիցն : Այո՛, թող Հոռոմ եմտեքսի դնէ իմ գիրքս() : Բոյժ չէ, ես իրեն հաւատարիմ կը մնամ : և զինք կը պաշտպանեմ ըստ իմ կերպին՝ նոյն իսկ յանուն փիլիսոփայութեան : »

Պ. Կիզօ բողոքական, Պ. Թիէո. անհաւատ, գրեթէ նոյն գաղափարները կը յայտնէին ի նպաստ Բանաստեղծութեան :

Ն. Յ. Վ. Փ.

ԵՆԳԱՐԷ

Շէհրիմիզ պաղարընտա պէր միւթատ եազ մէվսիմի սալիմէն կէշիրիլիպ, շէհրէ էնիլտիքտէ, մէքթէպլէրիմիզ քիւշատ վէ սաիր պիլիմիլէ սուսուրը խալիբէ վէ լուհանիէնի տէվամընա քէմալը կէրմի իլէ թէշէպպիւս օլունտըղը կիպի, միւթէրէմ բէտէր վէ չօպանը մուհիպպիմիզ Արհ. Ղազարոսեան Եպիսկոպոս հազրէթլէրինի իգտամալ վէ հիմէմաթը մէմուտհէլէրի սոյնսինտէ, պուսէնէ՝ կէշէն սէնէլէրէ ֆարիք սուրէթատէ Ենի պիր խահիշ վէ ինթիզամ իլէ իշէ էլ վուրուլարադ, հէր ֆէրտ միւքէլլէֆ օլունտը վէղաիֆին իճրասընա միւսարաաթ պիլը, ումուրը խալիբէնի գաթէն տէր գաթ ճէմատթըմիզ միլանընտա թէրազգըբէղը օլմասընա՝ շալանը բէսէնտ պիր թարգտա միւպատէրէթ իտիլմիշ տիր :

Սայէլի թէրազգըլաթվայէի հազրէթի Բատիչահիտէ, մէմալիքի մահլուսէլի Շահանէնի սգաամը միւթթէիֆէոնտէ մէքաթիպի թէտրիսիլէ Ենիվէն ֆի Ենիվէն թէրազգը վէ թէղալիւս պուլունտը կիպի, Էնի գարէ Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաթթըմիզըն ումուլ գիւքուր վէ ինաս մէքթէպլէրինի տալի շալանը թադտիր պիր հալէ վաղը Էլին չըլըլըմը վէ Էլլէվմ Ֆէրէրէրին թահլը թէտրիսինտէ պուլունտէ մէքթէպիմիլտէն պաշալարադ, Էնի-Բիլիսէլտէ վաղը Էնի-Թողուրգապետու թիւն մէքթէպլէրի վէ Անարատ Յուլաթիւն թարիգաթը մալրապետէրի վէ տիկէր պաղը խոսուսի միւտէրիսիլէլէրին թահլը իտարէլէրինտէ պուլունտէ գըլ մէքթէպլէրինի քեաֆֆէսինի տէ, զէմանըմըղըն ինթիլաճընա թէվֆիդէն ուսուլը ճարիէտէ տէվամընա քէմալը խահիշ իլէ պաշալունտըղը պըրճա շալանը չիւքրան տըր :

Պաղը տիլանէթբէրվէր խալիլահան թարաֆընտան ինչա իտիլմէք իւզըր օլան Պօղոս Պետրոս Առաքեալար քիլիսէսինին ինչաթընա քէմալը կէրմի իլէ Էլան տէվամ իտիլտիկի կիպի, Արհ. Եպիսկոպոսըմըղըն նէգարէթի սայէսինտէ տիկէր իշ քիլիսէլէրիմիլին ուրէթի ինթիզամը մէքթէպլէրինի տէ, զէմանըմըղըն ինթիլաճընա թէվֆիդէն ուսուլը ճարիէտէ տէվամընա քէմալը խահիշ իլէ պաշալունտըղը պըրճա շալանը չիւքրան տըր :

Սէնիլի սապըգա միօրիլու, թալիլը Էֆրէնիսինին նոյ, 21ինէ միւսա-

տըֆ Ս. Աստուածածին Վալիտէմիլին Ընծայում Եօրթուրը կիւնիւ, Ս. Աստուածածին ուլու Աթուանիսա քիլիսէսինէ իւշ կիւն Սըրուլին Սըրոյ գօնուլուպ, պուլունտ ումուլ տինտալան պիր խահիշի մալիսուս իլէ հազըր պուլունտուշ, վէ նոյ. 23 բազար կիւնիւ, զինէթի մէքըլընիին իւշիւնիւ կիւնիւ օլմասը հասէպիլլէ, միւթէրէմ չօպանըմը Արհ. Ղազարոսեան Գերապոյթաթ թարաֆընտան սապաշալըն մուլթանթան սուրէթտէ Գուտտաթը շէրիֆ թադտիս իտիլտիկի կիպի, ազալամ տալի քարոզտան սօնրա, միւսարիլէյհ Գերապոյթաթըն թահլը ըրիլաթէթիտէ թափօր զիլիւնէթի մէքըլը քիլիսէնի Մեծ-Փոլղուրգապետի Գերը. Վարդանեան Յալուր Ծ. Վ. թարաֆընտան իճրա օլունտուպ, պիր իզտիհամը վաֆիր իշպուս Ենիտէ հազըր պուլունտը տըր :

Թարապիլլէն միւսհէլ թափիլէ պիր միւստիպիլին թալիլին իլին Տէրիստաթէթտէ թէշէքըլ իտէճէք Սիւնոգ մէլիսինտէ հազըր պուլունտագ իւզըն, կէրէք ումուրը քէսիրէսինէ վէ կէրէք չու կիւնիլէրտէ մէվսիմի չիլմանըն վազը օլան չիտտէթ ուլթէարուղընա լաղմէն, Արհ. Եպիսկոպոսըմըղըն շէհրիմիզէն մուֆարադաթը նոյ. 24ինէն բազար իրթէսի կիւնիւնէ գարալիլը օլուպ, սապահլայըն, Գուտտաթը շէրիֆին թադտիսինտէն սօնրա, թափօրտագաթար թէշէն իտիլլիլ, վէ իշպաթաթլարընտա պուլունտան Գերը. Ճիւմիմիսն կիւնիւ Ծ. Վ. իլէ, միւսարիլէյհ թէրէն բադիպէն վէ Տէրիստաթէթ միւթէվէճէնի հարէքթի թիլմիլլէր տիր :

Հէման ճէնապը Հագը, սալիմէն մուլաթըլթ իլէ գարիպէն ալտէթլէրինի ինսան պուլունտուս :

Իւշ կիւն միւթէթաթիլէն վաղը օլան պալէտաթ, մէքըլըն զինէթ սէպէպիլլէ, շէհրիմիզին համիսի աղիզ Կիւն մէսՀարապետին Եօրթուրըն զինէթի նոյ. 27ինէն բէնշէնի կիւնիւնէ թալիլ իտիլմիշ օլուպ, ուզուն միւստաթէթ վէ քեալէթի սէպէպիլլէ մէքըլըն զինէթի բէք չօգ տէֆալար իճրա իթմիշ օլան Գերը. Յուլհանեան Յուլհանէն ֆոլանտըր Ծ. Վ., Ենիվմի մէքըլըն սապահլար սուրէթի միւթաթէթ Գուտտաթը շէրիֆի թադտիս իտէճէք օլուպ, ազալամ տալի քարոզտան սօնրա, թափօր զինէթի նիւն իճրաթընա թէվսաթիլ իլլէնէճէք տիր :

Իշպուս աղիզ Հալարապետին Եօրթուրը, Արհիպապետի միւսհէլէրէմ իպիսկոպոսըմըղըն իտիլ ալիլէրինէ միւստաթ օլմասըյլա, միւսարիլէյհ հազըրէթիլին թէպիլլէրտը թադիմանէմին թադտիլին, վէ տահա նիլէ սէնէլէր թիլմիլի Աթուլունտ Եպիսկոպոսըղը իթմէլլի իլին թէմէնիլաթը մուլիլտանէմին պէլա՝նընա անաթիլիլ գալը միւսարաթ իլլէրէմ :

Կիւնիւ Վ. Գուլհէճն Անիկարէ, 23 նոյ. (ն. տ.) 1903

ԲԱԹՐԻԳԻՄԱՆԷ ՏԱՎԱՏԻՍԻ

Խարընքի բաղար կիւնիւ Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ, քիլիսի մէքըլըն Ենիվմի մալիսուս օլունտագ միւստիպիլլէ, Կ-Բաթրիգ իլիլպ. Էմմանուէլեան Էֆ. հազըրէթ-

լէլի թարաֆընտան մուլանիլան սուրէթտէ Գուտտաթը շէրիֆ թադտիս իտիլլէճէք, վէ ազալամ, միւսարիլլէյհ հազըրէթիլին հազըր օլունտըյլա թալտէ, ալիլին լուհանի իճրաթըյլա քարոզ վէ օրհնութիւն վէրիլլէճէք տիր :

Պու զինէթլէրտէ, շէհրիմիզտէ պուլունտան իւշ Եպիսկոպոսը տալի հազըր պուլունտագալար տըր :

Սիւնոգ մէլիսի, բէնշէնիպի հիւնիւ իլք իճթիմանըն աղտ իթմիշ իտէ տէ, տիւն իճթիման իթմէմիշ տիր : Սալը կիւնիւ Կ Բաթրիգ իլիլպ. Էֆ. հազըրէթիլին Ատիլէ նէգարէթի նէ պիլապիմէ, նազըր բաշա հազրէթլէրիլլէ միւլաթաթ իթմիշ տիր :

ԲԵՍԱՐ ԻՋՏԻՎԱԾ

Բէնշէնիպի կիւնիւ Ս. Երրորդ ութիւն Էրմէնի քիլիսէսինտէ, Տր. Խօրասանէն Միքայէլ Էֆ. հազըրէթլէրին քէրիլլէ միւսհէլէրէթիլին Սրիորգ Մեթիլլէ իլէ Սուլափա միլթէպէրանընտան Շրվալի Միքայէլ Ֆօն Բրունգուլըն մալիսուսը Շրվալի Աստուածատուր Բրունգուլընըն իշմը իգտիվաճը կիւլէյի իլէ կէլիլին Եազըն ազարապաթըյլա բէք չօգ ահալպա, միլլէթտէն վէ Էմանուէլեան խալիլ միւթէպէր զաթլար, թապիլպէր, վէ խալիլ միւթէպէր ֆաթիլալար հազըր օլունտըյլա չալտէ, զայլթ բարաթ սուրէթտէ իճրա իտիլմիշ, վէ զինէթլէ իրաթէթ իտէն բաթրիլք իլիլպ. Օրմանեան Էֆ. հազըրէթլէրի մէվկիլլէ միւստաթ պիր նուլթ իրաթ իլէ, թարաֆէնիլ Էվսաթըն թադտիր, վէ չու սուրէթլէ հալը օլան գարապէթի թէպիլլէ իլլէմիշ տիր :

Պատէհու Սըլանտիտէ կիտիլլէք, իշմը թէպիլլէրտաթ վուլունտ պուլունտ, վէ իքրաթար իտիլմիշ տիր :

Պու վէսիլ իլէ թարաֆէնի թէպիլլէ իտիլլէ :

ԳՕՆՍԵՐ

Բաղար իրթէսի կիւնիւ, ալաֆ. սաթաթ Գաթ թէթթիսա սալարընտա, Էրպապը մուսիլիտէն մէհլուր վիօլունտիլթ Տիրան պէյ Սիլէքսանեան թարաֆընտան, մաարաֆ բիանիլթ Մ. Հանրի Ֆուլանիլին իշպաթաթլըյլա միւթէմիլլէ պիր գօնէր վէրիլլէճէք տիր :

Պիլթէրին ֆիլաթը Եալըմ օսմիլարաթ օլուպ, Պէյօլլունտա Մ. Բէլլէր իլէ Մ. Գոմէնտիլլէրին մաղաղապընտա պուլունտուլու կիպի, գօնէր տգըլմիլ տալի թէթթիսա սալարընտա սաթըլաթաթ տըր :

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Շուրաի տէվլէթ թանդիլաթ տալիլէն աղալընտա՝ Մուսուլ վալիի Էսպապը Հալիմ պէյ, Իքէք սանճաղը միլթէսարըն վէ գօմանտալըղընա՝ վէքալէթիլտէ պուլունտան միւլալ Սալտ պէյ թալիլին. Սէլանիք վիւլալլէթիլտէ Այնօրոզ գայմադամըղը՝ Ալվալը գայմադամը Մահլի պէյ, իրաթալլէնտիլաթ վիլալլէթիլտէ Ալվալը գայմադամըղը՝ Գալգանտէլէն գայմադամը սապըղ Հիւսէյն պէյ, Թարապիլլէ վիլալլէթիլտէ Օֆ գայմադամըղը՝ Պալապաթ գայմադամը սապըղ Ալի Պէհէթէ Էֆ. թէվիլլէրանիլլէ վէ Շիլի Ենիլլէթլէրին ումուրը գալըլթաթաթ մէմուր ալալ պէյ Սէհէմէտ պէյ միւր իրանի իլիլպաթ թէվլէթի պուլունտուլունտ տըր :

ՏԱԽԻԼԻԷ

Պու կիւն, ալ մահլիթալը կէօրիւն. մէտիլի հալտէ, Բաղար իրթէսի կիւնիւ Բամաղանա իպթիտար օլունտաթը իշպաթիլլէ օլունտուլունտ տըր :

Տիւն սէլալլէթտան սօնրա, Ալմանիս սէֆիրի, վէ պատէհու Բուսիս սէֆիրի սուրէթի զայրը իշպիլլէ Էմմանուէլ Եա. հանէյէ գապուլ օլունտուլար տըր :

Տիւն քի սէլալլէթ ալալընտա Ալմա. նիս սէֆիրիլլէ պաշ թէրէմանը, Բուսիս սէֆիրիլլէ միւսթէլարը վէ պաշ թէրէման. նը, Ֆիլէմէնք սէֆիրիլլէ պաշ թէրէմանը, Իթալիս սէֆիրիլլէ պաշ թէրէմանը, Եու. նան մապահաթ կիւլալը իլէ պաշ թէրէմանը վէ ինիլթէրա սէֆարէթի մալթ վաթօրը գօմանտանը վէ զէվաթը սալիլ հազըր պուլունտըյլա, իճալ իտէլլէր պիլ վալարա նալիլ իլիլպաթը Շէհրիլարի օլունտալար տըր :

Բուսիս սէֆարէթի միւթէլարը Մ. Չէրպալլէթ Բուսիլլէն Աթիլա սէֆարէթիլլէ թալիլ օլունտուլունտ տըր :

Տիւն, Պուլպար Էպարաթը՝ Բուսիս սէֆարէթիլլէն կիտէրէք, սէֆիր իլէ կէօրիւլունտ տիր :

Ինիլթէրանըն Ֆիլիպէ գօնաթաթ սուր թէրէմանը տիւն շէհրիլլէ Կէլմիշ տիր :

Սաարալամ հազըրէթի, նամաթաթ օլմալարը հասէպիլլէ, շարշէնի կիւնիլ Մէլիլ վիլալլէնտա հազըր պուլունտա. մըլ տըր :

Բարիս Օսմանը սէֆիրի շալլէնի կիւնիւ Բարիսին Պիւսէլէ կիլթիլ տիր :

Բէնշէնիպի կիւնիւ Ալվիլիս սէֆիրի վէ Եուսան մալալաթ կիւլալը Պապը Ալիս տէ իտիլլէ հազըրը հազըրէթլէրիլլէ միւլաթաթ իթմիլլէր տիր :

Շարք տէմիր Եալարը գուլմանիսալա գուլունտ իտէն իթիլաթը թէպիլլէ մէմուր օլան վէ թիլաթիլլէ Նաֆիա իտէլլէրտէն սալարընտա վէ Մալլէ նէգարէթի իտէլլէր միւլալիլլէնտա պէյ հազարաթընտան միւթէթէպ պուլունտան գօմիսին, կէլլէն կիւն թիլաթիլլէ վէ Նաֆիա նէգարէթիլլէնտա աղտը թիլլիլալ իլլէմիշ տիր : Իւշ իլիլթիլալ պիր թիլլիլալը թէթիլլէրտէ օլան պուլ գօմիսինտա, գուլման իտէլլէրտէ մէմաթիլլէր իտիլալ տալա վէքիլլէրինտէ Մ. Թիւլ Տէգ միւտաֆաթ իթմէթտէ տիր : Հիւքիւմէթի Սէնիլ տալիլ պիր վէքիլլէ մալաթա թալիլ իլլէնէճէք տիր : (Սէրվէթ)

Էլան խալիլալ պուլունտան Պահրիլ հազըրը բաշա հազըրէթլէրին իլլունտան պիր օքէրաթիլլէ իճրաթընա՝ Տր. Հիւսիլ, Նաֆիլիս վէ Գօմա բալալար, պիլ իսթիլալը գարար վէրմիլլէր տիր :

Իրան հուլունտը իւզէրինտէ Էալըլ լաճաթ իսթիլլէրտալըն ինչալը իլլէն իլլէթիլալ իտէն ազլէնիլ թէլտիլիլ խոսուպնա իրաթիլլէնի շէրէֆուրտը իթմիլ տիր :

Ֆրանսա իլիլիլ ճիւմհուրը սապըղ Մ. Գալիլիլ Բէրիլլէ կէլլէճէք հաթիս Գահիլլէ վալը օլաթաթ տըր :

Բուլլէլի վիլալաթը Շահանէսինտէ Օլիլի, Բէրիլլէ Ֆիլիլիս, Գըրգուլ վէ Քէսրիլլէ նամալլէլլէրտէ, պալարաթիլլէնի պիրէր գարաթօլլանի ինչա իտիլլէճէք տիր :

Տիւլունը ումուլլէ իտարէնիլլէ 317 սէնիլ մալլէսի վարիտաթը ումուլլէպիլ պիր Էնիլ Էվլէթիլլէ վարիտաթընա նիսպէթլէ 84, 233 քիւսուր իլլալ ֆուլաթ թաթմուլ տըր :

Գալտըքէյ իսթիլլէն Եանշանիսա վուլունտարտան ալունտագ բալամար վէրկիլիտէն տալար Պահրիլ նէգարէթիլլէ Շէհր Էմանիլլէ պէլլինտէ պիր իլիլալաթ գուլունտը իթմիլ տիր : Մալունտըլար բալամար իտիլլէ Շէհր Էմանիլլէ մէմուլալընտա վէրմէթտէ օլունտըլարընտան պապա :

(*) Du Vrai, du Beau et du Bien, par V. Cousin.

